

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, обліку і аудиту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

до практичних занять

з дисципліни

***«СОБІВАРТІСТЬ І ТАРИФИ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ»***

Харків – 2025

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри фінансів, обліку і аудиту 14 січня 2025 року, протокол № 6.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти другого рівня (магістр) спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» усіх форм навчання.

Укладач

доц. О. М. Тройнікова

Рецензент

доц. О. Д. Стешенко

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Практичне заняття 1. Витрати виробництва і собівартість продукції.....	6
Практичне заняття 2. Основні принципи розрахунку собівартості продукції.....	8
Практичне заняття 3. Калькуляція собівартості перевезень на залізничному транспорті.....	11
Практичне заняття 4. Розрахункові методи визначення собівартості перевезень.....	13
Практичне заняття 5. Розрахунок собівартості перевезень за основними ознаками вантажів.....	16
Практичне заняття 6. Розрахунок собівартості пасажирських перевезень.....	15
Практичне заняття 7. Тарифи залізничних перевезень.....	20
Список літератури.....	23

ВСТУП

Метою практичних занять є закріплення теоретичних знань і надання практичних навичок з використання основних прийомів і методів оцінювання собівартості та формування тарифів різних видів перевезень і продукції й послуг підприємств залізничного транспорту; набуття навичок аналізу отриманих результатів і розроблення відповідних управлінських рішень, а також використання найефективніших форм і методів оцінювання собівартості й шляхів мінімізації її величини.

Курс має на меті сформувати та розвинути такі компетентності здобувачів освіти: інтегральну – здатність розв'язувати задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері обліку і оподаткування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування, ціноутворення на транспорті у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері визначення собівартості залізничних перевезень.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері формування собівартості на залізничні перевезення.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку залізничних тарифів у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання при формуванні собівартості на залізничному транспорті.

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань у сфері формування залізничних тарифів.

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері визначення собівартості залізничних перевезень.

Вивчення цієї дисципліни формує у здобувачів вищої освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод самопрезентації).

Практичне заняття містить: питання за темою, задачі та завдання. До кожної теми надаються теми рефератів. Обсяг рефератів 3-5 сторінок. Написання рефератів передбачає обговорення теми на практичних заняттях, що сприяє максимально повному розкриттю зазначених питань.

Практичне заняття 1. ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА І СОБІВАРТІСТЬ ПРОДУКЦІЇ

Вивчення теми доцільно розпочати з визначення поняття витрат і собівартості продукції.

Особливу увагу слід приділити визначенню собівартості продукції виробничих підприємств.

Заключним етапом розгляду теми має стати аналіз та дослідження експлуатаційних витрат і собівартості залізничних перевезень.

Питання до практичного заняття

- 1 Що таке собівартість?
- 2 Що таке виробнича собівартість?
- 3 Що таке повна собівартість?

Основні терміни і поняття (дати визначення)

Собівартість продукції —

Експлуатаційні витрати —

Експлуатаційні витрати залізничного транспорту —

Основні засоби —

Оборотні кошти підприємства —

Розв'яжіть задачі та надайте відповіді з поясненнями та висновками

Задача 1

За місяць завод виробив 1000 тис. одиниць продукції. Витрати за елементами у тис. грн склали: зарплата – 30, матеріали – 100, електроенергія – 10, інші – 10. Розрахувати собівартість продукції.

Задача 2

Використовуючи дані попередньої задачі, розрахувати собівартість продукції, якщо незавершене виробництво на початок місяця 40 тис. грн, а на кінець – 10 тис. грн.

Задача 3

У двох цехах заводу виробляється п'ять видів продукції: у першому – А, Б, В, у другому – Г, Д. За місяць вироблено продукції А – 500 шт., Б – 1000 шт., В – 800 шт., Г – 2000 шт., Д – 2500 шт. Зарплата виробничих робітників по продукції складала в тис. грн: А – 4000, Б – 10000, В – 6000, Г – 2000, Д – 15000. Цехові витрати першого цеху – 4000 тис. грн, другого – 6250 тис. грн. Загальнозаводські – 9000 тис. грн. Розрахувати собівартість кожного виду продукції.

Задача 4

У порядку послідовного оброблення в першому цеху заводу вироблено 1000 заготовок, а в другому – 800 деталей після оброблення заготовок. Зарплата по першому цеху 50000 грн, по другому – 30000 грн. Загальнозаводські – 320000 грн. Розрахувати собівартість готових деталей.

Задача 5

У порядку послідовного оброблення перший цех виробляє два види напівфабрикатів, а другий – готову продукцію з них. За місяць перший цех виготовив напівфабрикатів А – 3000 шт., Б – 5000 шт., а другий 3000

продукції А і 45000 Б. Витрати по першому цеху склали: зарплата на напівфабрикат А – 20500 грн, на Б – 45000 грн; інші прямі витрати на А – 50800 грн, на Б – 32000 грн; цехові по першому цеху – 50000 грн. У другому цеху зарплата на продукцію А – 35000 грн, Б – 30000 грн, цехові – 24000 грн. Загальнозаводські витрати – 93000 грн. Розрахувати собівартість продукції А та Б.

Теми рефератів

Тема 1. Загальні підходи до калькулювання промислової продукції.

Тема 2. Класифікація витрат при формуванні собівартості продукції.

Тема 3. Склад експлуатаційних витрат залізничного транспорту.

Література [2, 3, 6].

Практичне заняття 2. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ РОЗРАХУНКУ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

Вивчення теми необхідно розпочати з розгляду загальних основ калькуляції собівартості продукції.

Далі потрібно розглянути методи розрахунку собівартості продукції на підприємствах промислового типу.

Заключним етапом розгляду теми має бути розрахунок собівартості продукції на промислових підприємствах залізничного транспорту.

Питання до практичного заняття

1 Що таке калькування собівартості?

- 2 Групування витрат за калькуляційними статтями.
- 3 Види калькуляцій на продукцію.
- 4 Методи калькулювання витрат.

Основні терміни і поняття (дати визначення)

Собівартість промислової продукції –

Виробнича собівартість промислової продукції –

Повна собівартість промислової продукції –

Основне виробництво –

Допоміжне виробництво –

Попроцесний метод калькулювання витрат –

Позамовний метод визначення собівартості продукції –

Нормативний метод визначення собівартості продукції –

Попередільний метод визначення собівартості продукції –

Метод за виробом калькулювання витрат –

Фактична собівартість –

Розв'яжіть задачі та надайте відповіді з поясненнями та висновками

Задача 1

Розрахувати структуру експлуатаційних витрат залізниці за елементами витрат, якщо витрати у млн грн склали: зарплата – 5,1; матеріали – 0,92; паливо – 0,94; електроенергія – 1,0; інші – 1,3.

Задача 2

Розрахувати структуру експлуатаційних витрат за господарствами, якщо витрати пасажирського господарства у млн грн – 0,16; вантажного – 0,38.

Задача 3

Розрахувати структуру витрат пасажирського господарства, якщо витрати у тис. грн. склали: зарплата – 105,3; матеріали – 4,1; паливо – 1,8; електроенергія – 1,0; інші – 39,9.

Задача 4

Розрахувати структуру вантажного господарства, якщо витрати у тис. грн склали: зарплата – 601,1; матеріали – 23,7; паливо – 7,6; електроенергія – 71,2; інші – 140,0.

Задача 5

Розрахувати структуру колійного господарства, якщо витрати у тис. грн склали: зарплата – 732,1; матеріали – 104,4; паливо – 5,4; електроенергія – 9,9; інші – 1720,5.

Теми рефератів

Тема 1. Нормування витрат.

Тема 2. Метод нормування – розрахунково-аналітичний.

Тема 3. Досвідний спосіб.

Тема 4. Розрахунково-аналітичний метод.

Література [2, 3, 5, 6, 22, 23, 25, 26].

Практичне заняття 3. КАЛЬКУЛЯЦІЯ СОБІВАРТОСТІ ПЕРЕВЕЗЕНЬ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Вивчення теми необхідно розпочати з розгляду особливостей розрахунку собівартості перевезень на залізницях.

Далі потрібно розглянути калькуляцію собівартості:

- перевезень вантажів і пасажирів;
- перевезень за видами тяг;
- вантажних і пасажирських перевезень за видами сполучень;
- вантажних перевезень за операціями перевізного процесу.

Особливу увагу слід приділити визначенню собівартості вантажних перевезень за категоріями поїздів.

Заключним етапом розгляду теми має стати калькуляція собівартості продукції відокремлених підприємств залізничного транспорту.

Питання до практичного заняття

- 1 На яких рівнях визначається собівартість залізничних перевезень?
- 2 Що таке маржинальні витрати?
- 3 Що собою являє номенклатура витрат з основної діяльності підприємств залізничного транспорту? Навіщо її застосовують?

Основні терміни і поняття (дати визначення)

Калькуляція –

Експлуатаційні витрати залізничного транспорту –

Елементи витрат –

Продукція залізничного транспорту –

Витратні ставки –

Розв'яжіть задачу та надайте відповіді з поясненнями та висновками

Задача

Розрахувати собівартість вантажних, пасажирських перевезень і наведеної продукції на відділенні, розподіливши попередньо витрати господарства руху за видами перевезень, за такими даними:

1) витрати (чисельник – всього, знаменник – заробітна плата) відділення з перевезень пасажирського господарства склали 1330 \ 953 тис. грн, вантажного – 2879 \ 1822 тис. грн, господарства руху з маневрової роботи на вантажних і сортувальних станціях – 725 \ 712 тис. грн, маневрової роботи на інших станціях – 572 \ 562 тис. грн, приймання і відправлення поїздів на вантажних і сортувальних станціях – 708 \ 595, інші основні витрати господарства – 2375 \ 1880, загальні основні і загальногосподарські – 1650 \ 800, витрати інших господарств, пов'язані з пасажирськими перевезеннями – 19431, з вантажними – 57068 тис. грн.

2) показники для розподілу витрат: вагоно-км наведені пасажирські – 101, вантажні – 4084 млн, локомотиво-км у голові і в одиночному проходженні пасажирські – 8294, вантажні – 19411.

3) пасажиро-км – 3250 млн, ткм нетто експлуатаційні – 31975.

Теми рефератів

Тема 1. Основні об'ємні показники залізничного транспорту. Вантажообіг. Пасажирообіг. Приведені тоннокілометри.

Тема 2. Види видатків за перевезеннями.

Тема 3. Калькуляція собівартості перевезень вантажів і пасажирів.

Література [6, 15-17].

Практичне заняття 4. РОЗРАХУНКОВІ МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Вивчення теми необхідно розпочати з розгляду методу розрахунку собівартості перевезень за окремими статтями номенклатури витрат.

Особливу увагу слід приділити розгляду методу одиничних витратних ставок.

Витратна ставка, наприклад, на «вагоно-годину» вагонів вантажного парку визначається діленням річних витрат, пов'язаних з цим вимірником, на кількість вагоно-годин. Тобто насамперед необхідно розрахувати річні витрати; по-друге визначити вимірник, для вагоно-години вагонів вантажного парку він розраховується за формулою

$$nt = \frac{nS * 24}{Sv} . \quad (4.1)$$

де nS – вагоно-кілометри вагонів вантажного парку;

Sv – середньодобовий пробіг навантаженого вагона, км.

По-третє визначаємо витратну ставку.

При розрахунку річних витрат враховуються витрати: на деповський і капітальний ремонт, амортизацію вантажних вагонів, а також відповідну частину загальних для видів робіт та місць виникнення витрат розходів (оплата відпусток, охорона праці, техніка безпеки і т. д.), які приймаються у розмірі 25 % від заробітної плати за даними статтями витрат.

Далі потрібно розглянути метод коефіцієнтів зміни середньозалізничної собівартості перевезень.

Заключним етапом розгляду теми має стати вивчення методу питомих ваг витрат і коефіцієнтів впливу.

Питання до практичного заняття

- 1 Назвіть методи розрахунку собівартості перевезень вантажів і пасажирів.
- 2 Метод розрахунку за окремими статтями номенклатури витрат.
- 3 Метод витратних ставок.
- 4 Метод коефіцієнтів зміни середньозалізничної собівартості перевезень.
- 5 Метод питомих ваг видатків.
- 6 Метод коефіцієнтів впливу.
- 7 Основні етапи розрахунку при визначенні собівартості перевезень за окремими статтями номенклатури видатків.
- 8 Основні етапи розрахунку при визначенні собівартості перевезень методом одиничних видаткових ставок.
- 9 Назвіть основні калькуляційні вимірники при визначенні собівартості перевезень методом одиничних видаткових ставок.
- 10 Якими способами розподіляються витрати на вантажні та пасажирські перевезення при визначенні собівартості перевезень вантажів і пасажирів?

Основні терміни і поняття (дати визначення)

Річні витрати –

Постійні витрати –

Змінні витрати –

Середні витрати –

Витрати на одиницю продукції –

Прямі витрати –

Розв'яжіть задачі та надайте відповіді з поясненнями та висновками

Задача 1

Розрахувати витратну ставку на «вагоно-годину» вагонів вантажного парку Дєповський, капітальний ремонт вантажних вагонів, тис. грн, – 23900, у тому числі фонд оплати праці, тис. грн, – 2868; амортизація вантажних вагонів, тис. грн, – 480550; всі витрати на оплату праці по залізниці, тис. грн, – 7246400; середньодобовий пробіг вагона, км, – 375.

Задача 2

Розрахувати собівартість 10 ткм нетто в середніх умовах методом витратних ставок при електровозній тязі за такими даними: динамічне навантаження навантаженого вагона – 47,2 т/ваг, коефіцієнт порожнього пробігу до навантаження – 0,35, середньодобовий пробіг вагона – 260 км, вага тари вагона – 22 т, вага поїзда брутто – 2860 т, коефіцієнт допоміжного пробігу локомотивів до пробігу на чолі – 0,16, то ж лінійного – 0,12, дільнична швидкість руху вантажного поїзда – 40,5 км/год, збірного – 20 км/год, середньодобовий пробіг електровоза – 610 км, вага локомотива – 180 т, на 10000 ткм брутто витрачається 110 кВт·год електроенергії, 5 % пробігу поїзда відноситься до збірних, коефіцієнт, що враховує додатковий час поїзної бригади – 1,35, локомотивної – 1,5, дальність перевезення – 750 км, середня вага відправлення – 50 т на 1000 ваг. км, витрачено 0,42 маневрових лок. год.

Задача 3

Використовуючи умови попередньої задачі, розрахувати собівартість 10 ткм нетто при динамічній 50 і 60 т/ваг і величину зміни собівартості в гривнях і відсотках.

Задача 4

Використовуючи умову задачі 1, розрахувати собівартість 10 ткм нетто при вазі поїзда 3000, 4000 і 5000 т і величину зміни собівартості.

Задача 5

Використовуючи умову задачі 1, розрахувати собівартість 10 ткм, якщо відомо, що перевозиться вугілля в напіввагонах з тарою 21,5 т/ваг, електровоз ЧС 4, вага електровоза – 165 т, навантаження навантаженого вагона – 55 т.

Теми рефератів

Тема 1. Формування витрат при визначенні собівартості на вантажні перевезення.

Тема 2. Формування витрат при визначенні собівартості на пасажирські перевезення.

Література [6, 7, 11, 17, 20-23].

Практичне заняття 5. РОЗРАХУНОК СОБІВАРТОСТІ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ЗА ОСНОВНИМИ ОЗНАКАМИ

Вивчення теми необхідно розпочати з розрахунку витрат за операціями перевізного процесу.

Особливу увагу слід приділити розгляду впливу дальності на собівартість вантажних перевезень.

Далі потрібно розглянути визначення собівартості перевезень окремих родів вантажів.

Також необхідно дослідити собівартість перевезень в окремих категоріях поїздів.

Заключним етапом розгляду теми має стати вивчення собівартості перевезень в окремих типах вагонів.

Питання до практичного заняття

1 Що включає до себе перевізний процес на залізничному транспорті? Поясніть кожен з операцій.

2 Що впливає на собівартість вантажних перевезень?

3 Як впливає дальність перевезень на собівартість вантажних перевезень?

4 Поясніть особливості визначення собівартості перевезень окремих родів вантажів.

5 Як визначається собівартість перевезень в окремих категоріях поїздів?

6 Розкрийте методику визначення собівартості перевезень в окремих типах вагонів.

Терміни і поняття (дати визначення)

Густота перевезень –

Дальність перевезення вантажів –

Вантаж –

Вантажні операції –

Перевізний процес –

Тарифи на перевезення вантажів –

Розв'яжіть задачу та надайте відповіді з поясненнями та висновками

Задача

Розрахувати собівартість перевезень за видами тяги

Таблиця – Вихідні дані для розрахунку

Показник	Витрати	Обсяг перевезень	Собівартість коп. на 10 привед. ткм
Приведена робота (за всіма видами тяги)	194 411 148	1 540	
У тому числі:			
вантажні перевезення			
всі види тяги, з них:	141 684 796	1373	
електровозна	100 563 994	1 082	
тепловозна	41 120 802	292	
пасажирські перевезення за всіма видами сполучень			
всі види тяги, з них:	52 726 352	167	
електровозна	27 059 708	92	
тепловозна	12 386 056	30	
електропоїзди	12 492 931	44	
дизель-поїзди	787 657	x	
пасажирські перевезення у далекому сполученні			
всі види тяги, з них:	37 597 127	116	
електровозна	26433 880	90	
тепловозна	10789558	26	
електропоїзди	342471	0,7	
дизель-поїзди	31218	0,042	
пасажирські перевезення у приміському сполученні	15129225	51	
всі види тяги, з них:	15129225	51	
електровозна	729227	2	
тепловозна	1689535	4	
електропоїзди	11954024	43	
дизель-поїзди	294,05	1	

Теми рефератів

Тема 1. Фактори впливу на собівартість вантажних перевезень.

Тема 2. Моделювання собівартості вантажних перевезень.

Література [1, 2, 3, 6-14, 19, 20].

Практичне заняття 6. РОЗРАХУНОК СОБІВАРТОСТІ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Вивчення теми необхідно розпочати з розгляду особливостей розрахунків собівартості пасажирських перевезень у сучасних умовах.

Особливу увагу слід приділити розгляду собівартості перевезень в окремих категоріях поїздів.

Заключним етапом розгляду теми має стати собівартість перевезень пасажирів у вагонах різного типу.

Питання до практичних занять

1 На базі яких підприємств створені департаменти з обслуговування пасажирів та що входить до їхнього складу?

2 На чому базується визначення собівартості пасажирських перевезень при всіх формах управління ними?

3 Як розподіляються витрати на перевезення за видами тяги?

4 Які існують особливості при розрахунку собівартості перевезень приміських пасажирів?

5 Як визначаються умовно-постійні витрати та які їхні складові?

6 Як розподіляються витрати на перевезення при визначенні собівартості в окремих категоріях поїздів?

7 Як розподіляються витрати на перевезення при визначенні собівартості перевезень пасажирів у вагонах різного типу?

Основні терміни і поняття (дати визначення)

Категорії вагонів: м'які –

Категорії поїздів:

Внутрішнє сполучення –

Місцеве сполучення –

Пряме залізничне сполучення –

Багаж –

Вантажобагаж –

Приміське сполучення –

Теми рефератів

Тема 1. Фактори впливу на собівартість пасажирських перевезень.

Тема 2. Моделювання собівартості пасажирських перевезень.

Література [6-11, 22, 23].

Практичне заняття 7. ТАРИФИ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Тарифи на вантажні перевезення залізничного транспорту побудовані на двоставочній основі і містять ставку за початково-кінцеву операцію і за перевезення.

Загальний тариф на проїзд пасажирів залізничним транспортом складається з трьох компонентів: плацкарти, квитка і комісійних зборів.

Плацкарта призначена на покриття експлуатаційних витрат пасажирського комплексу з формування й екіпірування пасажирських поїздів.

Квиток призначається для покриття експлуатаційних витрат залізничної інфраструктури.

Комісійний збір йде на покриття експлуатаційних витрат із продажу транспортних послуг, прийманню і відправленню поїздів на пасажирських станціях, а також поточного і капітального ремонту, обслуговування будинків, устаткування й інвентарю пасажирських станцій і вокзалів.

Питання до практичного заняття

- 1 Тарифи на залізничні перевезення.
- 2 Порядок формування тарифу на вантажні перевезення.
- 3 Порядок формування тарифу на пасажирські перевезення.

Основні терміни і поняття (дати визначення)

Вантажні тарифи –

Пасажирські тарифи –

Тарифи на перевезення багажу і вантажобагажу –

Види сполучень при формуванні вантажних перевезень –

Види сполучень при формуванні пасажирських перевезень –

Розв'яжіть задачі та надайте відповіді з поясненнями та висновками

Задача 1

Розрахувати тариф на вантажні перевезення 1000 т зерна на відстань 200 км.

Витрати на виконання початково-кінцевих операцій (10 т)=450 грн.

Витрати на операцію перевезення (на 10 ткм)=2,5 грн.

Прибуток =15 %.

ПДВ = 20 %.

Задача 2

Розрахувати середній рівень плацкарти у загальній вартості тарифу на перевезення пасажирів залізничним транспортом (не ураховуючи рентабельність).

Експлуатаційні витрати на формування й екіпірування пасажирських поїздів =180221 тис. грн.

Пасажирообіг = 52558 млн пас. км.

Дальність маршруту = 110 км.

Ставка ПДВ = 20 %.

Середня місткість пасажирського вагона = 41,8 місця.

Нормативна місткість пасажирського вагона = 34,8 місця.

Теми рефератів

Тема 1. Особливості формування тарифів на вантажні перевезення.

Тема 2. Основні ознаки, що впливають на формування тарифів у сучасних умовах.

Література [6, 12, 23-28].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Дикань В. Л., Компанієць В. В., Назаренко І. Л. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємств залізничного транспорту : підручник. Харків : УкрДАЗТ, 2013, 547 с.

2 Бабенко А. Г., Бондаревська К. В. Нормування праці : навч.-наочний посіб. для студ. денної та заочної форм навчання. Вид. 2-ге, доп. Дніпропетровськ : Дніпропетровська державна фінансова академія, 2013. 158 с. URL: <https://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/Babenko-A.-G.-Normuvannya-praczi.pdf>.

3 Єр'оміна М. О. Собівартість і тарифи залізничного транспорту : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2019, 56 с.

4 Єр'оміна М. О. Управління ефективністю роботи комплексу пасажирського залізничного транспорту. Соціально-економічні проблеми адаптації реального сектора за сучасних умов : монографія. Донецьк : «Ноулідж» (Донецьке відділення), 2013. 256 с.

5 Єр'оміна М. О. Собівартість і тарифи залізничного транспорту : метод. вказівки до практ. занять. Харків : УкрДУЗТ, 2016, 20 с.

6 Єр'оміна М. О. Перерозподіл постійних витрат при розподілі вантажного та пасажирського руху за умов впровадження швидкісних та високошвидкісних залізничних перевезень в Україні. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. Харків : УкрДАЗТ, 2011. № 34. С. 173-178.

7 Зайцева І. Ю., Єр'оміна М. О., Криворученко О. А. Фінанси залізничного транспорту : підручник. Харків : УкрДУЗТ, 2017, 363 с.

8 Збірник тарифів на перевезення вантажів у межах України та пов'язані з ними послуги. URL:https://www.uz.gov.ua/cargo_transportation/tariff_conditions/transportation_in_ukraine/collection_rates/

9 Зелена книга. Залізничні вантажні перевезення. URL : https://cdn.regulation.gov.ua/34/ce/bf/19/regulation.gov.ua_Rail%20Cargo%20Transportation%20web.pdf.

10 Інструкція з статистичного обліку перевезення вантажів, пасажирів та багажу залізницями України. Київ, 2005. 25 с. Зі змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства транспорту та зв'язку № 948 від 19.12.2022 р.

11 Кірдіна О. Г. Управління витратами підприємств залізничного транспорту в контексті цифрових трансформацій: теоретико-методологічний аспект. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. № 83. URL: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2023/01/83-1.pdf> .

12 Кірдіна О. Г., Орлова В. М., Гапусенко Ю. І. Удосконалення організації обліку та управління експлуатаційними витратами на підприємствах залізничного транспорту. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. № 84. URL: <https://kart.edu.ua/unit/visnik-etp/arhiv-nomeriv/2023-2>.

13 Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті. URL : <https://document.vobu.ua/doc/22016>.

14 Про затвердження Методики розрахунку тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом: Наказ Міністра інфраструктури України від 10 червня 2013 р. № 418. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1082-13>.

15 Порядок встановлення пільгових тарифів на перевезення вантажів у межах України: Наказ Укрзалізниці від 31.12.2014 р. № 791-Ц/Од. URL: <http://uz.gov.ua> > [tariff_conditions](#) > [transit](#).

16 Номенклатура витрат з основних видів економічної діяльності залізничного транспорту України: затв. наказом ПАТ «Українська залізниця» від 01.11.2018 р.

17 Основи економіки транспорту : конспект лекцій / Л. О. Позднякова, О. М. Широкова, В. Г. Яковенко, В. В. Котик. Харків : УкрДАЗТ, 2013, 73 с.

18 Тройнікова О. М. Статистика залізничного транспорту : метод. вказівки до контрольної роботи. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 42 с.

19 Тарифна політика на транспорті : конспект лекцій / В. М. Запара, Я. В. Запара, Г. Є. Богомазова, О. О. Шапатіна, Д. О. Кульова. Харків : УкрДУЗТ, 2020. 39 с.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

до практичних занять

з дисципліни

*«СОБІВАРТІСТЬ І ТАРИФИ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ»*

Відповідальний за випуск Тройнікова О. М.

Підписано до друку 29.01.2025 р.

Умовн. друк. арк. 1,5. Тираж . Замовлення № .

Видавець та виготовлювач Український державний університет залізничного
транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха,7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018